

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010.

**EMBERISMERET ÉS
ETIKA**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

Projekt

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Projekttemák

A tudomány fejlődésének erkölcsi kérdései

5. oldal

- Tárja fel a génkezelés erkölcsi problémáit! Mutassa be a génkezelt növények termesztésének előnyeit, hátrányait! Készítsen interjút mezőgazdasági szakemberekkel, ütköztesse a szakma eltérő állásfoglalásait!
- Mutassa be az őssejttel történő gyógyítás erkölcsi dilemmáit! Tárja fel az orvosi szakma vélekedéseit az őssejtekkel való gyógyítás pozitív és negatív hatásairól!

Értékkonfliktusok megjelenése a társadalomban

14. oldal

- Mutassa be a család szerepét az egyén értékrendszerének kialakításában! Világítsa meg a generációk közötti értékkonfliktusok társadalmi, pszichés, erkölcsi okait!
- Készítsen interjút családok tagjaival az értékkonfliktusok kezelésével kapcsolatban! Mutasson rá az értékkonfliktusok és a házasságok felbomlásának összefüggéseire!

A közösségek ereje

22. oldal

- Elemezze az összefogás, adakozás, segítségnyújtás jelentőségét a társadalomban! Tárja fel az ebben rejlő erkölcsi problémákat!
- Mutasson be egy jótékonyági civilszervezetet abból a szempontból, hogy milyen erkölcsi, társadalmi problémákkal kell megküzdenie működése során!

Az elkészült projektmunka értékelése

A projektkészítés folyamatának értékelését minden műfajcsoportban az alábbiak szerint végezzük!

I. A projektkészítés folyamatának értékelése *(Maximálisan 30 pont adható.)*

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
A vizsgázó önálló részvétele projekt készítésében	Projektmunkájának témáját önállóan dolgozza fel.	2		
Konzultációkon való részvétel	Konzultációkon való aktív részvétel, pontos felkészülés a munka elkészítéséhez.	4		
K O M P E T E N C I Á K	Az információk kezelése, probléma-felismerés, probléma-megoldó-képesség, széleskörű alkalmazási ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> • A munkanapló folyamatos vezetése. 4 • Portfóliójában bemutatja a készítés folyamatához kapcsolódó anyagait, jegyzeteit, részfejezetét, a dolgozat készítése közben keletkezett produktumot. 2 • Írásban megfogalmazta hipotézisét vagy célkitűzését, bemutatta a téma kiválasztásával kapcsolatos vizsgázói motivációkat, és indokolta a témaválasztást. 2 • Tervezet, illetve hálóterv készítése a munka ütemezésére. 2 • A konzultációkon kitűzött határidők pontos betartása. 2 • Nyersváltozat, illetve részfejezet elkészítése. 2 		
	Nyelvi kultúra, kommunikáció-értő olvasás, szövegalkotás	<ul style="list-style-type: none"> • A projekt munkával kapcsolatos személyes élmények megfogalmazása a konzultációk alkalmával és a munkanaplóban. 2 • A konzulenssel és más érintett személyekkel való jó együttműködés. 2 • A szakirodalom megértése, értő feldolgozása. 4 • A munkanapló, a tervezet tartalma, valamint a konzultációkon való szóbeli megnyilvánulásai logikusan felépítettek, nem tartalmaznak súlyos nyelvtani, nyelvhelyességi vagy helyesírási hibákat. 2 		
	Összesen		30	

II. Javítási útmutató a kész vizsgamunka tartalmának, eredményének értékeléséhez (Maximálisan 50 pont adható.)

1. Írásos dolgozat típusú projekt értékelése (50 pont)
2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése
  2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése (10 pont)
  2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése (40 pont)
3. Szervezésen alapuló projekt
  3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése (30 pont)
  3. b) A lebonyolítás módjának értékelése (20 pont)

Szóbeli vizsga

A projektmunka megvédésének értékelése **(Maximálisan 20 pont)**

Megjegyzés: Az értékelő tanárnak az útmutatóban található értékelő lapokból lehetősége van annyi példányt másolni, amennyi a vizsgázók száma, ezáltal külön egyéni értékelő lapot nem kell készítenie. (A szóbeli vizsga másik feladatának, a tétel kifejtésének értékelési szempontjait a vizsgáztató iskolának kell elkészítenie.)

A vizsgázó a szóbeli érettségi vizsgán megvédi a vizsgamunkáját. A védelem során a vizsgázó röviden bemutatja az általa elkészített projektet, és válaszol a vizsgabizottság által feltett kérdésekre.

A vizsgabizottság, illetve az elnök előzetes engedélyével bemutatható a képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló vizsgadarab. Az erre felhasznált idő nem számít bele az érettségiző szóbeli feleletének vizsgaidejébe. A vizsgadarab közös megtekintése viszont lehetővé teszi, hogy a bizottság tagjai is érdemi kérdéseket tegyenek fel, megismerjék az érettségiző munkáját.

A szóbeli védelem alkalmával a portfólióban található anyagok (hipotézis, terv, hálóterv, nyersválogatás, bibliográfia stb.) bármelyikét a vizsgázó felhasználhatja szemléltetésre, használatára az értékelő tanár bátoríthatja.

A vizsgázó projektmunkájának bemutatását az értékelő tanár – a rendelkezésre álló kevés idő miatt – megszakíthatja, hogy maradjon elegendő idő a bizottság kérdéseire is. A vizsgázót a pontozásban nem érheti hátrány, ha a bizottság bármely tagja nem a projekthez kapcsolódó kérdést tesz fel, és arra az érettségiző nem tudja a választ.

A projektmunka megvédésének értékelésekor az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

	Maximális pont	Adott pont
A vizsga tartalmának és az egyéni munka konkrétumainak bemutatása	6	
A projektkészítés során szerzett egyéni tapasztalatok ismertetése	4	
Szaknyelv, szakmai ismeretek alkalmazása	4	
A vizsgabizottság által feltett 2-4 kérdés megválaszolása, témátartás, lényegkiemelés	4	
A felelet felépítettsége, nyelvhelyesség	2	
Összesen	20	

Megjegyzés:

Amennyiben a vizsgabizottság úgy ítéli meg, hogy a projektmunka nem önálló szellemi termék a vizsgázónak, akkor a vizsgabizottság jelzése után az iskola igazgatója a 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet 23. § (2) bekezdés alapján járjon el!

1. projekttema: A tudomány fejlődésének erkölcsi kérdései

1. Az írásos dolgozat típusú projekt értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont
A dolgozat egyedisége	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját szellemi terméke. Az idézeteket, hivatkozásokat pontosan feltünteti.	2	
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<ul style="list-style-type: none"> •Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (10-15 oldal). •A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek. •A dolgozat tagolása arányos. •A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. 	2 2 2 6	
K O M P E N D I Á K	<p>Szakmailag megalapozott címadás</p> <p>A cím a tartalommal összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes. Ráirányítja a figyelmet a tudomány fejlődésének erkölcsi dilemmáira, ellentmondásosságára.</p> <p>Feladatmegértés, problémafelismerés, probléma-megoldás keresése</p> <p>•A munka tartalma megfelel a választott témának, a tudományos haladás etikai problémáit állítja a középpontba. A vizsgázó az írásos dolgozat típusú projektre vonatkozó műfaji követelményeket betartja.</p> <p>•A projektmunka tartalmaz önálló kutatási tevékenységet (például interjúkészítés, kérdőívkészítés esetében), esetleg eredményt. (Például interjút készít mezőgazdasági szakemberekkel a génkezelt növények termesztésének előnyeiről, hátrányairól.)</p>	2 4 4	

K O M P E T E N C I Á K	A projekt elméleti megalapozása, az információk komplex kezelése, a szakmai fogalmak azonosítása, helyes használata	<ul style="list-style-type: none"> •Az írásos produktumhoz kapcsolódó elméleti ismereteket megfelelően alkalmazza. (Például a vizsgázó ismeri a globális felmelegedés hatásait a növénytermesztésre. Látja a tudományos fejlődés és a gazdasági, üzleti érdekek összekapcsolódásának problémáit. Érzékelteti a már bevált, használatos gyógyítási módszerek és a gyógyászati újítások általánossá tételének erkölcsi dilemmáját.) Információit többféle műveltségi területről szerzi (például szociológia, szociálpszichológia, etika, biológia, jog, gazdaság). Képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például képes a génkezelés alkalmazásának jogi, etikai, biológiai vetületeit vizsgálni.) 	6	
		<ul style="list-style-type: none"> •Hivatkozik a felhasznált szakirodalomra, forrásokra. Elvárható legalább 3-5 rövidebb terjedelmű mű olvasása (például Matolay Réka: Géntechnológia; Felix R. Paturi: A Föld krónikája; Venetianer Pál: Géntechnológia-ellenesség – Tudományellenesség?). 	2	
		<ul style="list-style-type: none"> •A témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja (például: őssejtgyógyítás, géntechnológia, értékek, kultúra, fejlődés, klímaváltozás, erények, bűnök, emberi jogok, EU-előírások). 	2	
K O M P E T E N C I Á K	A lényegi elemek és a logikai kapcsolatok felismerése	<ul style="list-style-type: none"> •A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontoz. A vizsgázó megtalálja a legfontosabb csomópontokat. (Például a vizsgázó láttatja az anyagi helyzet és a kutatás összefüggéseit. Bemutatja az unió állásfoglalását az új génkezelési technikák alkalmazásával kapcsolatban. Értékeli a magyar álláspontot a génkezelt növények termeléséről, behozataláról.) 	2	
		<ul style="list-style-type: none"> •A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére (például látja a tudományos kísérletek és az emberi méltóság védelmének összefüggéseit). 	2	
		<ul style="list-style-type: none"> •Képes következtetések levonására (például tudja, hogy a tudósok megszállottsága, kíváncsisága veszélyes lehet abban az esetben, ha önző, egyéni érdekek motiválják őket a tudományos kutatás során). 	2	

A hipotézis vagy cél megfogalmazása és értékelése	<ul style="list-style-type: none"> •Az elkészült projekt hipotézisre (kérdőív, interjú esetében) vagy célra épül, alkalmas a megadott téma vizsgálatára. (Például hipotézis lehet: a tudomány gyors fejlődése miatt általánossá válik az őssejtek beültetésével történő gyógyítás. Cél lehet: a génkezelő eljárások melletti és elleni érvek, érvrendszerek összegyűjtése és etikai szempontú elemzése.) •Sor kerül a hipotézis vagy a cél megvalósulásának értékelésére. 	2	
A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. Fontos szempont, hogy a kérdést ne elvontan, hanem saját környezetében, releváns közösségében vizsgálja. (Például bemutatja a hazai kukoricatermesztés gondjait.)	2	
Önkifejező-képesség	Az írásos anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang, az írásos anyag tartalmazza a szerző saját véleményét (például képes elmondani saját álláspontját a klónozással kapcsolatban).	4	
Összesen		50	

2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése

2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése

Szempontok			Maximális pont	Adott pont
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	Az írásos anyag a célhoz igazodik, sor kerül a cél megvalósulásának értékelésére is. (Például cél lehet orvosi vélemények bemutatása arról, hogyan vélekedik a szakma az összejtgyógyításról.)	2	
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	A vizsgázó képes a lényegi elemek, ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például a vizsgázó elsősorban az uniós álláspontok szempontjából mutatja be a génkezelt növények termesztésének megalapozottságát.)	2	
	A projektmunka elméleti megalapozása	Mind a produktum megvalósításához szükséges technikai eszközök hatásmechanizmusát, a választott műfaj sajátosságainak ismeretét, mind a témához kapcsolódó elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. Az elméleti ismeretek megfogalmazódnak, azokat megfelelően alkalmazza az érettségiző. (Például látja az emberi jogok jelentőségét, s azok előtérbe kerülését az új tudományos módszerek bevezetésének eldöntésében.)	4	
	Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan megfogalmazott, és nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2	
Összesen			10	

2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	•A projekt a vizsgázó saját szellemi terméke. A másától átvett multimédiás anyagrészek forrásait pontosan feltünteti.	2		
	•A projektmunka tartalmaz önálló kutatási és/vagy művészi tevékenységet, esetleg eredményt, az anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang.	6		
	•Jól megállapítható a szerző saját véleménye, például az összejttel való gyógyítás életmentő szerepéről és az előre nem látható kockázatokról.	2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•A vizsgamunka formája az érettségi vizsgához méltó, esztétikai minőséget hordoz.	4		
	•Az audiovizuális produktum terjedelme megfelel az előírtaknak.	2		
	•Képi és auditív világa jól szerkesztett, ha van, szövege szabatosan, pontosan, megfogalmazott, nem tartalmaz súlyos nyelvi vagy nyelvhelyességi hibát.	2		
KOMPEKTENCIÁK	Szakmailag megalapozott címadás	A cím a témával összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes, utalhat a választott műfajra. (Például érzékelteti a szülők döntéseinek erkölcsi vonatkozásait gyermekük életének megmentésével kapcsolatban.)	2	
	A feladat megértése	A munka tartalma megfelel a kiírt és választott témának, a génkezelés vagy az összejtterápia erkölcsi kérdéseit állítja a középpontba. Betartja a választott műfaj sajátosságait, követelményeit.	2	
	A lényegi elemek és logikai kapcsolatok felismerése, az információk komplex kezelése	•A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontos, megjelennek ok-okozati kapcsolatok, összefüggések (például a vizsgázó láttatja a szülők életkörülményeinek és a gyógyítás költségeinek egymásra hatását). •Tárgyát vagy témáját több szempontból vizsgálja, ábrázolja. (Például megszólaltat egy társadalombiztosítással foglalkozó szakembert és egy civil-szervezetben dolgozó segítőt, mondják el véleményüket a külföldi gyógykezelésekről.)	4	

A projekt készítésének szakmai meg-alapozása	<ul style="list-style-type: none"> •A témához kapcsolódó elméleti és műfaji ismeretek tükröződnek a kész műben. (Például a vágási technika, a kameraállás jól érzékelteti a vizsgázó által közvetített gondolatokat a szülők kiszolgáltatottságával, az összejtgyógyítás hivatalos magyar megítélésével kapcsolatban.) •A szakmai ismereteket, a különböző technikai eszközök hatásmechanizmusát (például képnylv, hanghatások, technikai eszközök, vágás, montázstechnika) megfelelően alkalmazza. 	4	
A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. (Például bemutatja egy magyar családi gazdaság állapotát, a génkezelt növények által képviselt konkurenciát, és kitér az ebből következő értékesítési gondokra.)	2	
Összesen		40	

3. Szervezésen alapuló projekt

3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját munkája. A dolgozat alapján egyértelműen azonosítható, hogy a szervezés folyamatában mi az érettségiző saját, önálló teljesítménye, és mit végzett például a többi szervező. Az írásos anyag tükrözi a szervezés során szerzett egyéni tapasztalatokat, a rendezvény fontosságát, szerepét a megcélzott közösség életében.	4		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (3-5 oldal). A dolgozat tagolása arányos. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	4		
	•A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címet tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi izlésesek.	2		
	•Portfóliója gondosan összeállított, tükrözi a szervezőmunka sajátosságait.	2		
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	•Az írásos anyag a rendezvényszervezés céljához igazodik, meghatározza a szervezés során végzendő egyéni feladatokat. (Például a vizsgázó eldönti, kiket hív meg a programra, és meghatározza a beszélgetés-, vitasorozat témáját: milyen erkölcsi problémák jelennek meg a génkezelt növények termesztésével kapcsolatban a mezőgazdaságban.) •Sor kerül a cél megvalósulásának vizsgálatára, az érettségiző által végzett tevékenység hatékonyságának értékelésére is.	4	
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	•A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például képes a tartalmi elemeket megfelelően csoportosítani; meg tudja tervezni a vita menetét és a várható reagálásokat.) •A tanuló törekszik a lényegi elemek hangsúlyozására. (Például vigyáz a témától való elkanyarodás veszélyeire, és próbálja kérdéseit a magyar mezőgazdaság jelenlegi állapotának, gondjainak, sikereinek, lehetőségeinek mentén megfogalmazni.)	2 2	

A projekt munka elméleti megalapozása	•Az elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. (A vizsgázó rendelkezik például szociológiai, etikai, biológiai, földrajzi, jogi ismeretekkel.)	4	
	• A szervezéshez tartozó marketing- és PR-tevékenység elméleti ismeretei megjelennek, azokat megfelelően alkalmazza. Rávilágít a szervezés jogi, gazdasági feltételeire.	4	
Összesen		30	

3.b) A lebonyolítás módjának értékelése

Szempontok, kompetenciák		Maximális pont	Adott pont
Önálló munkavégző és kezdeményező képesség	A vizsgázó által a szervezésre, lebonyolításra fordított időmennyiség dokumentáltan az érettségihez méltó.	2	
	A tanuló motiváltsága megfelelő mértékű, önmaga javasol, áll elő ötletekkel. Megállapítható, hogy a vizsgázó a szervezésben mit végzett önállóan, mit irányítóként és mit munkatársként.	4	
A figyelemfelkeltés és az érdeklődés megtartásának képessége	•A rendezvény meghirdetésének körülményeinél a figyelem felkeltése ötletes, többfajta információhordozót is használ, vagy tükröződik a személyes meggyőzésre tett erőfeszítés.	2	
	•A szervezés folyamatában a vizsgázó képes a megfelelő tájékoztatásra. A tanuló képes a kapcsolatteremtésre, számára esetleg idegen környezetben is jól kommunikál.	2	
Szervező-készség, az információk komplex kezelése	•A célhoz kapcsolódó időkeret megjelölése, az időpont megválasztása megfelelő. Az események időtartama arányos. (Például a vitasorozat esetében ügyel a bevezetés időtartamára, nehogy az esemény egész idejének rovására menjen.) A helyszín megválasztása megfelelő, a költségigények meghatározása megfelelő módon megtörtént.	2	
	•A vizsgázó képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például a vizsgázó ismeri a meghívott szakemberek és a közönség állásfoglalását, vélekedését a témáról; össze tudja hangolni a hallgatóság álláspontját, a meghívott vendégek reagálásait a növénynevelés, a géntechnológia problémáival kapcsolatban.)	2	
	•Az esemény menetének összefogása, irányítása megvalósult. A rendezvény értékelése és a megfelelő visszacsatolás megtörtént.	2	
Helyzetfelismerő, konfliktuskezelő és problémamegoldó-képesség	•A tervezés és lebonyolítás során az esetlegesen várható gátló, zavaró tényezők kiküszöbölését megtervezte a vizsgázó (esőnap, helyszín, áramhiány, rendzavarás stb.).	2	
	•A tanuló képes volt a program kapcsán keletkező feszültségek kezelésére, az akadályok leküzdésére, megoldotta a váratlan helyzeteket, reagált a felvetésekre.	2	
Összesen		20	

2. projekttema: Értékkonfliktusok megjelenése a társadalomban

1. Az írásos dolgozat típusú projekt értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
A dolgozat egyedisége	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját szellemi terméke. Az idézeteket, hivatkozásokat pontosan feltünteti.	2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (10-15 oldal).	2		
	•A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek.	2		
	•A dolgozat tagolása arányos. •A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2 6		
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag meg-alapozott címadás	A cím a tartalommal összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes. (Például ráirányítja a figyelmet az értékek személyiségformáló hatásaira.)	2	
	Feladat-megértés, probléma-felismerés, probléma-megoldás keresése	•A munka tartalma megfelel a választott témának, az értékkonfliktusok okainak feltárása, és ezen konfliktusok kialakulásának erkölcsi kérdései állnak a középpontban. A vizsgázó az írásos dolgozat típusú projekt műfaji követelményeit betartja. •A projektmunka tartalmaz önálló kutatási tevékenységet (például interjúkészítés, kérdőív-készítés esetében), esetleg eredményt. (Például kérdőívet készít az értékek választásáról.)	4 4	

	<p>A projekt elméleti megalapozása, az információk komplex kezelése, a szakmai fogalmak azonosítása, helyes használata</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Az írásos produktumhoz kapcsolódó elméleti ismereteket megfelelően alkalmazza. (Például a vizsgázó ismeri az értékkonfliktusok lényegét. Tudja, hogy a szocializáció meghatározza az egyén értékrendszerét. Látja a generációk közötti konfliktusok erkölcsi, pszichés, társadalmi okait. Tudja, hogy a különböző értékfelfogások nagyban hozzájárulnak a párkapcsolati válságokhoz. Ismeri az értékvákuum fogalmát. Információit többféle műveltségi területről szerzi (például szociálpszichológia, szociológia, etika, történelem). Képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például képes az értékkonfliktus kezelésének problémáit társadalmi és pszichés szempontok alapján is láttatni.) •Hivatkozik a felhasznált szakirodalomra, forrásokra. Elvárható legalább 3-5 rövidebb terjedelmű mű olvasása (például Csepeli György: Szociálpszichológia; Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor: Rejtjelek – 2.; Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor: Értékrendszereink; Váriné Szilágyi Ibolya: Az ember, a világ és az értékek világa). •A témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja (például: értékkonfliktus, értékrendszer, értékfajták, értékvákuum, szocializáció, szubkultúra, mediáció, deviancia, előítélet, tolerancia, empátia, sznobság). 	<p>6</p> <p>2</p> <p>2</p>	
	<p>A lényegi elemek és a logikai kapcsolatok felismerése</p>	<ul style="list-style-type: none"> •A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontos. A vizsgázó megtalálja a legfontosabb csomópontokat. (Például a vizsgázó feltárja a különböző értékrendszerekből adódó konfliktushelyzeteket. Bemutatja a szociális tanulás szakaszait, jelentőségét az értékek elsajátításában. Láttatja a társadalom-befolyásoló hatását az értékek választásában. Érzékelteti az anyagi értékek meghatározó szerepét napjainkban.) •A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére (például látja a különböző kultúrákhoz tartozó egyének eltérő értékfelfogásának következményeit a párkapcsolatokra. Felismeri a generációk együttéléséből adódó értékproblémákat). •Képes következtetések levonására (például tudja, hogy az empátia, tolerancia sokat segít a konfliktusok feloldásában). 	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	

A hipotézis vagy cél megfogalmazása és értékelése	<ul style="list-style-type: none"> •Az elkészült projekt hipotézisre (kérdőív, interjú esetében) vagy célra épül, alkalmas a megadott téma vizsgálatára. (Például hipotézis lehet: az értékkonfliktusok a rossz gazdasági helyzet hatására csak mélyülnek a generációk között. Cél lehet: kiegyensúlyozott, elégedett, többgenerációs családok életének bemutatása.) •Sor kerül a hipotézis vagy a cél megvalósulásának értékelésére. 	2	
A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. Fontos szempont, hogy a kérdést ne elvontan, hanem saját környezetében, lakóhelyén vizsgálja. (Például interjút készít saját iskolája diákjaival arról, hogyan vélekednek a szülő-gyermek kapcsolatban jelen lévő értékkonfliktusok okairól.)	2	
Önkifejező-képesség	Az írásos anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang, az írásos anyag tartalmazza a szerző saját véleményét (például megfogalmazza gondolatait saját családja értékfelfogásáról).	4	
Összesen		50	

2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése

2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	Az írásos anyag a célhoz igazodik, sor kerül a cél megvalósulásának értékelésére is. (Például cél lehet: egyes családtagok véleményének ütköztetése konfliktushelyzeteik kezeléséről.)	2
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	A vizsgázó képes a lényegi elemek, ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például a vizsgázó érzékelteti a média szemléletformáló hatását az értékek megválasztásában.)	2
	A projektmunka elméleti megalapozása	Mind a produktum megvalósításához szükséges technikai eszközök hatásmechanizmusát, a választott műfaj sajátosságainak ismeretét, mind a témához kapcsolódó elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. Ezen túl az elméleti ismereteket megfelelően alkalmazza is a vizsgázó. (Például látszik, hogy érti a különböző értékfelfogások konfliktushordozó szerepét, s ennek hatását a gyermeknevelésre.)	4
	Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan megfogalmazott, és nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
Összesen		10	

2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	•A projekt a vizsgázó saját szellemi terméke. A mástól átvett multimédiás anyagrészek forrásait pontosan feltünteti.	2		
	•A projektmunka tartalmaz önálló kutatási és/vagy művészi tevékenységet, esetleg eredményt, az anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang.	6		
	•Jól megállapítható a szerző saját véleménye, például a különböző társadalmi csoportokhoz tartozó egyének beszédkultúrájáról.	2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•A vizsgamunka formája az érettségi vizsgához méltó, esztétikai minőséget hordoz.	4		
	•Az audiovizuális produktum terjedelme megfelel az előírtaknak.	2		
	•Képi és auditív világa jól szerkesztett, ha van, szövege szabatosan, pontosan megfogalmazott, nem tartalmaz súlyos nyelvi vagy nyelvhelyességi hibát.	2		
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A cím a témával összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes, utalhat a választott műfajra. (Például utal a serdülők és szülei öltözködésről, pályaválasztásról, munkáról alkotott eltérő véleményére.)	2	
	A feladat megértése	A munka tartalma megfelel a kiírt és választott témának, az értékkonfliktus jelenségét, annak erkölcsi kérdéseit állítja a középpontba. Betartja a választott műfaj sajátosságait, követelményeit.	2	
	A lényegi elemek és logikai kapcsolatok felismerése, az információk komplex kezelése	•A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontoz, megjelennek ok-okozati kapcsolatok, összefüggések (például a vizsgázó láttatja az értékkonfliktus negatív hatásait, feltárja a kompromisszumképzés jelentőségét).	4	
		•Tárgyat vagy témáját több szempontból vizsgálja, ábrázolja. (Például ütközteti a szembenálló felek álláspontjait az értékkonfliktusok keletkezésével kapcsolatban.)	4	
	A projekt készítésének szakmai megvalapozása	•A témához kapcsolódó elméleti és műfaji ismeretek tükröződnek a kész műben. A vizsgázó kérdéseit a megfelelő ismeretek alapján teszi fel (például látszik, hogy tisztában van az értékek személyiséget meghatározó szerepével).	4	
		•A szakmai ismereteket, a különböző technikai eszközök hatásmechanizmusát (például képanyelv, hanghatások, technikai eszközök, vágás, montázstechnika) megfelelően alkalmazza.	4	
	A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz, az aktuális kérdésekhez. (Például olyan személyeket szólaltat meg, akik számára még érték a művelődés, az olvasottság.)	2	
Összesen		40		

3. Szervezésen alapuló projekt

3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját munkája. A dolgozat alapján egyértelműen azonosítható, hogy a szervezés folyamatában mi az érettségiző saját, önálló teljesítménye, és mit végzett például a többi szervező. Az írásos anyag tükrözi a szervezés során szerzett egyéni tapasztalatokat, a rendezvény fontosságát, szerepét a megcélzott közösség életében.	4		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (3-5 oldal). A dolgozat tagolása arányos. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	4		
	•A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek.	2		
	•Portfóliója gondosan összeállított, tükrözi a szervezőmunka sajátosságait.	2		
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	•Az írásos anyag a rendezvényszervezés céljához igazodik, meghatározza a szervezés során végzendő egyéni feladatokat. (Például a vizsgázó eldönti, kiket hív meg a programra, és meghatározza a beszélgetés-, vitasorozat témáját: a szülő-gyermek kapcsolat érték-konfliktusai vagy napjaink társadalmi értékviszálya.) •Sor kerül a cél megvalósulásának vizsgálatára, az érettségiző által végzett tevékenység hatékonyságának értékelésére is.	4	
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	•A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például képes a tartalmi elemeket megfelelően csoportosítani; meg tudja tervezni a vita menetét és a várható reagálásokat.) •A tanuló törekszik a lényegi elemek hangsúlyozására. (Például próbálja a vitát a célnak megfelelő logika mentén irányítani.)	2 2	

K O M P E T E N C I Á K	A projektmunka elméleti megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> •Az elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. (A vizsgázó rendelkezik például szociológiai, etikai, szociálpszichológiai ismeretekkel; képes a vitát az értékkonfliktusok okainak feltárása, a konfliktusok feloldásának lehetőségei mentén megtervezni.) A szervezéshez tartozó marketing- és PR-tevékenység elméleti ismeretei megjelennek, azokat megfelelően alkalmazza. •Rávilágít a szervezés jogi, gazdasági feltételeire. 	4	
		Összesen	4	
		Összesen	30	

3. b) A lebonyolítás módjának értékelése

Szempontok, kompetenciák		Maximális pont	Adott pont
Önálló munkavégző és kezdeményező képesség	A vizsgázó által a szervezésre, lebonyolításra fordított időmennyiség dokumentáltan az érettségihez méltó.	2	
	A tanuló motiváltsága megfelelő mértékű, önmaga javasol, áll elő ötletekkel. Megállapítható, hogy a vizsgázó a szervezésben mit végzett önállóan, mit irányítóként és mit munkatársként.	4	
A figyelemfelkeltés és az érdeklődés megtartásának képessége	<ul style="list-style-type: none"> •A rendezvény meghirdetésének körülményeinél a figyelem felkeltése ötletes, többfajta információhordozót is használ, vagy tükröződik a személyes meggyőzésre tett erőfeszítés. 	2	
	<ul style="list-style-type: none"> •A szervezés folyamatában a vizsgázó képes a megfelelő tájékoztatásra. A tanuló képes a kapcsolatteremtésre, számára esetleg idegen környezetben is jól kommunikál. 	2	
Szervező-készség, az információk komplex kezelése	<ul style="list-style-type: none"> •A célhoz kapcsolódó időkeret megjelölése, az időpont megválasztása megfelelő. Az események időtartama arányos. (Például a vitasorozat esetében az egyes részek elosztása arányos.) <p>A helyszín megválasztása megfelelő, a költségigények meghatározása megfelelő módon megtörtént.</p>	2	
	<ul style="list-style-type: none"> •A vizsgázó képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például a vizsgázó ismeri a meghívott vendégek állásfoglalását, vélekedését a témával kapcsolatban; és a nézőközönség véleményét is tudja ezen állásfoglalásokkal ütköztetni.) 	2	
	<ul style="list-style-type: none"> •Az esemény menetének összefogása, irányítása megvalósult. A rendezvény értékelése és a megfelelő visszacsatolás megtörtént. 	2	
Helyzetfelismerő, konfliktuskezelő és problémamegoldó-képesség	<ul style="list-style-type: none"> •A tervezés és lebonyolítás során az esetlegesen várható gátló, zavaró tényezők kiküszöbölését megtervezte a vizsgázó (esőnap, póthelyszín, áramhiány, rendzavarás stb.). 	2	
	<ul style="list-style-type: none"> •A tanuló képes volt a program kapcsán keletkező feszültségek kezelésére, az akadályok leküzdésére, megoldotta a váratlan helyzeteket, reagált a felvetésekre. 	2	
Összesen		20	

3. projekttéma: A közösségek ereje

1. Az írásos dolgozat típusú projekt értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
A dolgozat egyedisége	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját szellemi terméke. Az idézeteket, hivatkozásokat pontosan feltünteti.	2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (10-15 oldal).	2		
	•A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek.	2		
	•A dolgozat tagolása arányos. •A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2 6		
K O M	Szakmailag meg-alapozott címadás	A cím a tartalommal összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes. (Például ráirányítja a figyelmet a segítségnyújtás társadalmi megítélésének ellentmondásosságára.)	2	
P E T E N C I Á K	Feladat-megértés, probléma-felismerés, probléma-megoldás keresése	•A munka tartalma megfelel a választott témának, a közösségek jelentőségét emeli ki a segítségnyújtásban. A vizsgázó az írásos dolgozat típusú projekt műfaji követelményeit betartja. •A projektmunka tartalmaz önálló kutatási tevékenységet (például interjúkészítés, kérdőív-készítés esetében), esetleg eredményt. (Például interjút készít egy civilszervezet munkatársaival az általuk végzett tevékenység sikereiről, kudarcairól.)	4 4	

K O M P E T E N C I Á K	A projekt elméleti meg-alapozása, az információk komplex kezelése, a szakmai fogalmak azonosítása, helyes használata	<ul style="list-style-type: none"> •Az írásos produktumhoz kapcsolódó elméleti ismereteket megfelelően alkalmazza. (Például a vizsgázó ismeri a beavatkozás vagy be nem avatkozás dilemmáit, látja a segítségnyújtás gátjait. Tudja, hogy a bizalom megteremtése rendkívül fontos a segítség elfogadásában. Tisztában van az előítéletek romboló hatásaival.) Információit többféle műveltségi területről szerzi (például szociológia, szociálpszichológia, etika, jog). Képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például képes a segítségnyújtás lehetőségeit a rászorultak, a segítő szakemberek és a közvélemény szempontjából is vizsgálni.) •Hivatkozik a felhasznált szakirodalomra, forrásokra. Elvárható legalább 3-5 rövidebb terjedelmű mű olvasása (például Bartal Anna Mária: Nonprofit elméletek, modellek, trendek; Szabó Máté szerk.: Civil társadalom: elmélet és gyakorlat; Zám Mária: Civilszervezetek szerepe a helyi demokráciában). •A témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja (például: szubkultúra, mélyszegénység, krízishelyzet, beavatkozás, szociális munka, szolidaritás, adománygyűjtés, önkéntes segítők, előítélet, deviancia, karitatív tevékenység). 	6	
	A lényegi elemek és a logikai kapcsolatok felismerése	<ul style="list-style-type: none"> •A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontos. A vizsgázó megtalálja a legfontosabb csomópontokat. (Például a vizsgázó láttatja az adakozás fontosságát, a nemzetközi összefogás lehetőségeit. Bemutat néhány civilszervezetet. Érzékelteti az 1%-os adófelajánlások jelentőségét a jótékonykodásban. Feltárja a helyi közösségek fontosságát a segítő tevékenységben.) •A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére (például látja a média óriási jelentőségét az adakozás elősegítésében). • Képes következtetések levonására (például tudja, hogy az állam nem képes egyedül megoldani a szegénység miatt kialakult társadalmi problémákat, egyre nagyobb szerep jut a helyi közösségeknek). 	2 2 2	

A hipotézis vagy cél megfogalmazása és értékelése	<ul style="list-style-type: none"> •Az elkészült projekt hipotézisre (kérdőív, interjú esetében) vagy célra épül, alkalmas a megadott téma vizsgálatára. (Például hipotézis lehet: napjainkban egyre ismertebbé válnak a segítő közösségek; cél lehet: egy adott segítő csoport munkájának bemutatása, erkölcsi dilemmáinak érzékeltetése.) •Sor kerül a hipotézis vagy a cél megvalósulásának értékelésére. 	2		
	A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. Fontos szempont, hogy a kérdést ne elvontan, hanem saját környezetében, lakóhelyén vizsgálja. (Például bemutatja települése gazdasági helyzetét, az ott lakók gondjait, a segítségnyújtás lehetőségeit.)	2	
Önkifejező-képesség	Az írásos anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang, az írásos anyag tartalmazza a szerző saját véleményét (például elmondja véleményét a Haiti megsegítésével kapcsolatos problémákról, lehetőségekről vagy az árvizek során megnyilvánuló összefogásról).	4		
Összesen		50		

2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése

2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	Az írásos anyag a célhoz igazodik, sor kerül a cél megvalósulásának értékelésére is. (Például cél lehet egy mélyszegénységben élő telep mindennapjainak elemző bemutatása.)	2
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	A vizsgáló képes a lényegi elemek, ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például a vizsgáló látja az erkölcsi problémákat, amelyek a kilátástalan szegénység elviselése miatt keletkeztek.)	2
	A projektmunka elméleti megalapozása	Mind a produktum megvalósításához szükséges technikai eszközök hatásmechanizmusát, a választott műfaj sajátosságainak ismeretét, mind a témához kapcsolódó elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. Az elméleti ismeretek megfogalmazódnak, azokat megfelelően alkalmazza az érettségiző. (Például tisztában van az empátia, a szolidaritás jelentőségével a segítségnyújtásban.)	4
	Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan megfogalmazott, és nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
Összesen		10	

2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	•A projekt a vizsgázó saját szellemi terméke. A mástól átvett multimédiás anyagrészek forrásait pontosan feltünteti.	2		
	•A projektmunka tartalmaz önálló kutatási és/vagy művészi tevékenységet, esetleg eredményt, az anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang.	6		
	•Jól megállapítható a szerző saját véleménye, például az emberi közönnyel kapcsolatban.	2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•A vizsgamunka formája az érettségi vizsgához méltó, esztétikai minőséget hordoz.	4		
	•Az audiovizuális produktum terjedelme megfelel az előírtaknak.	2		
	•Képi és auditív világa jól szerkesztett, ha van, szövege szabatosan, pontosan, megfogalmazott, nem tartalmaz súlyos nyelvi vagy nyelvhelyességi hibát.	2		
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A cím a témával összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes, utalhat a választott műfajra. (Például utal az apró örömökre, amelyek a nyomorban élő gyermekeket is érhetik.)	2	
	A feladat megértése	A munka tartalma megfelel a kiírt és választott témának, a közösségek segítő szerepét állítja a középpontba. Betartja a választott műfaj sajátosságait, követelményeit.	2	
	A lényegi elemek és logikai kapcsolatok felismerése, az információk komplex kezelése	•A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontoz, megjelennek ok-okozati kapcsolatok, összefüggések (például a vizsgázó bemutatja a segítők személyiségét, motivációjukat). •Tárgyat vagy témáját több szempontból vizsgálja, ábrázolja. (Például bemutatja a fiatalok és az idősök vélekedését a reménytelen helyzetben élők megsegítésével kapcsolatban.)	4	
	A projekt készítésének szakmai megalapozása	•A témához kapcsolódó elméleti és műfaji ismeretek tükröződnek a kész műben. (Például a vizsgázó az erkölcsi értékek mentén próbálja bemutatni a segítségnyújtás folyamatát.) •A szakmai ismereteket, a különböző technikai eszközök hatásmechanizmusát (például képnyelv, hanghatások, technikai eszközök, vágás, montázstechnika) megfelelően alkalmazza.	4	
	A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. (Például saját környezete összefogásának lehetőségeiről ír.)	2	
	Összesen		40	

3. Szervezésen alapuló projekt

3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját munkája. A dolgozat alapján egyértelműen azonosítható, hogy a szervezés folyamatában mi az érettségiző saját, önálló teljesítménye, és mit végzett például a többi szervező. Az írásos anyag tükrözi a szervezés során szerzett egyéni tapasztalatokat, a rendezvény fontosságát, szerepét a megcélzott közösség életében.	4	
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (3-5 oldal). A dolgozat tagolása arányos. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	4	
	•A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek.	2	
	•Portfóliója gondosan összeállított, tükrözi a szervezőmunka sajátosságait.	2	
K C É L M E R T É K E L É S Célmeghatározás és értékelés	•Az írásos anyag a rendezvényszervezés céljához igazodik, meghatározza a szervezés során végzendő egyéni feladatokat. (Például a vizsgázó eldönti, kiket hív meg a programra, és meghatározza a beszélgetés-, vitasorozat témáját: milyen erkölcsi kérdések vetődnek fel az adakozással, jótékonykodással kapcsolatban?)	4	
	•Sor kerül a cél megvalósulásának vizsgálatára, az érettségiző által végzett tevékenység hatékonyságának értékelésére is.	2	
A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	•A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például képes a tartalmi elemeket megfelelően csoportosítani; meg tudja tervezni a vita menetét és a várható reagálásokat.)	2	
	•A tanuló törekszik a lényegi elemek hangsúlyozására. (Például próbálja kérdéseit a segítségnyújtás etikai vonatkozásai mentén megfogalmazni, valamint rákérdez ezen tevékenység megítélésére.)	2	

A projektmunka elméleti megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> •Az elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. (A vizsgázó rendelkezik például szociológiai, pszichológiai, etikai, szociálpszichológiai, jogi ismeretekkel.) A szervezéshez tartozó marketing- és PR-tevékenység elméleti ismeretei megjelennek, azokat megfelelően alkalmazza. •Rávilágít a szervezés jogi, gazdasági feltételeire. 	4	
		4	
Összesen		30	

3.b) A lebonyolítás módjának értékelése

Szempontok, kompetenciák		Maximális pont	Adott pont
Önálló munkavégző és kezdeményező képesség	A vizsgázó által a szervezésre, lebonyolításra fordított időmennyiség dokumentáltan az érettségéhez méltó.	2	
	A tanuló motiváltsága megfelelő mértékű, ön maga javasol, áll elő ötletekkel. Megállapítható, hogy a vizsgázó a szervezésben mit végzett önállóan, mit irányítóként, mit munkatársként.	4	
A figyelemfelkeltés és az érdeklődés megtartásának képessége	•A rendezvény meghirdetésének körülményeinél a figyelem felkeltése ötletes, többfajta információhordozót is használ, vagy tükröződik a személyes meggyőzésre tett erőfeszítés.	2	
	•A szervezés folyamatában a vizsgázó képes a megfelelő tájékoztatásra. A tanuló képes a kapcsolatteremtésre, számára esetleg idegen környezetben is jól kommunikál.	2	
Szervező-készség, az információk komplex kezelése	•A célhoz kapcsolódó időkeret megjelölése, az időpont megválasztása megfelelő. Az események időtartama arányos. (Például vitasorozat esetében ügyel a bevezetés időtartamára, nehogy az esemény egész idejének rovására menjen.) A helyszín megválasztása megfelelő, a költségigények meghatározása megfelelő módon megtörtént.	2	
	•A vizsgázó képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például a vizsgázó ismeri a meghívott szakemberek és a közönség állásfoglalását, vélekedését a témával kapcsolatban; össze tudja hangolni a résztvevők álláspontját, a meghívott vendégek reagálásait a jótékonykodás, segítség erkölcsi kérdéseivel kapcsolatban.)	2	
	•Az esemény menetének összefogása, irányítása megvalósult. A rendezvény értékelése és a megfelelő visszacsatolás megtörtént.	2	
Helyzet-felismerő, konfliktus-kezelő és probléma-megoldó-képesség	•A tervezés és lebonyolítás során az esetlegesen várható gátló, zavaró tényezők kiküszöbölését megtervezte a vizsgázó (esőnap, póthelyszín, áramhiány, rendzavarás stb.).	2	
	•A tanuló képes volt a program kapcsán keletkező feszültségek kezelésére, az akadályok leküzdésére, megoldotta a váratlan helyzeteket, reagált a felvetésekre.	2	
Összesen		20	